

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____

Рішення № _____ від “ _____ ” _____ 2017 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо торговельного захисту)» (далі – проект Закону), а також документи, що надані до нього листом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.07.2017 № 4411-07/24747-03.

За результатами розгляду проекту Закону та відповідного аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

встановлено:

проектом Закону передбачається внести зміни до Митного кодексу України з метою встановлення додаткового способу оперативного реагування для забезпечення можливості протидії проявам недобросовісного/зростаючого імпорту, що завдає шкоду вітчизняним товаровиробникам, шляхом справляння митних платежів у формі депозиту або боргового зобов'язання.

Однак, проект Закону не може бути погоджений у даній редакції з огляду на наступне.

За своїм змістом проект Закону є регуляторним актом в розумінні статті 1 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон), оскільки відноситься до нормативно-правового акта, окремі положення якого спрямовані на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання.

Відтак, згідно статті 3 Закону, на порядок прийняття та впровадження в дію зазначеного регуляторного акта поширюються вимоги Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Статтею 4 Закону визначено принципи державної регуляторної політики такі як: доцільність, адекватність, ефективність, збалансованість, передбачуваність, прозорість та врахування громадської думки.

В свою чергу, абзацом 11 статті 1 та абзацом 3 статті 5 Закону встановлено, що зазначені принципи реалізуються шляхом підготовки аналізу регуляторного впливу (далі – АРВ), який має містити обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

Статтею 8 Закону визначено структуру АРВ, а також, серед іншого, зазначено, що методика підготовки аналізу регуляторного впливу для застосування іншими розробниками проектів регуляторних актів (крім Національного банку України) затверджується Кабінетом Міністрів України. Методика підготовки аналізу регуляторного впливу є обов'язковою для застосування розробниками проектів регуляторних актів.

Слід зазначити, що 16.12.2015 Кабінетом Міністрів України була прийнята постанова № 1151 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308», якою внесено зміни у Методику проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Зазначеною постановою змінені вимоги до проведення аналізу впливу регуляторного акта, а саме встановлено:

- 1) форму аналізу регуляторного впливу;
- 2) форму визначення витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта;
- 3) форму визначення бюджетних витрат на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва;
- 4) тест малого підприємництва (М – Тест).

Таким чином, для належного виконання вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» при підготовці аналізу регуляторного впливу проекту регуляторного акта необхідно враховувати зміни внесені постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 року № 1151 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308», яка набрала чинності 15.03.2016 року.

В даному випадку, поданий аналіз регуляторного впливу до проекту Закону, не відповідає вимогам вищезазначеної постанови Кабінету Міністрів України із змінами, а також характеризується формальним підходом щодо його складання та опису необхідної інформації для встановлення факту неможливості вирішення існуючої проблеми за допомогою інших альтернативних способів, а також забезпечення максимально можливих позитивних результатів від дії цього акта за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

1. Так, розділ I АРВ «Визначення проблеми» повинен містити опис проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання,

причини та умови виникнення проблеми, обґрунтування щодо неможливості її розв'язання за допомогою ринкових механізмів або чинних регуляторних актів з окресленням кола суб'єктів на яких дана проблема справляє негативний вплив.

Проте, надана інформація відповідного розділу АРВ, характеризується формальним підходом щодо викладення необхідної інформації, зокрема, розробник обмежився переважно словесним описом існуючих проблем вказавши, що на сьогодні Закони України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 22.12.1998 № 330-XIV, «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22.12.1998 № 331-XIV, «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» від 22.12.1998 № 332-XIV, залишалися практично незмінними з моменту їх прийняття, є недостатньо ефективними та не повністю відповідають реаліям торгівлі і актуальним на сьогодні міжнародним стандартам та практикам, які використовуються іншими провідними державами у цій сфері.

Також, без деталізації існуючих проблем, розробником зазначено, що наразі положеннями Митного кодексу України не передбачений такий спосіб сплати митних платежів як депозит (у формі застави), що у свою чергу унеможливує запровадження відповідних процедур у рамках проведення захисних розслідувань.

Зазначене належним чином не доводить необхідність впровадження запропонованого проектом Закону механізму державного регулювання, оскільки у даному розділі АРВ відсутній конкретизований опис проблемних питань, які виникають у держави та відповідних суб'єктів господарювання через невідповідність процедур та механізмів, унормованих чинним законодавством, практиці та міжнародному досвіду захисту вітчизняного товаровиробника від демпінгового, субсидованого та зростаючого імпорту, а також не визначено деталізованого опису наслідків відсутності у чинному законодавстві способу забезпечення сплати митних платежів у формі депозиту або боргового зобов'язання, як для держави так і для суб'єктів господарювання.

Загалом, в АРВ до проекту Закону розробником не проаналізовано існуюче правове регулювання адміністративних відносин щодо яких склалась проблема, не доведено, чому існуючі регулювання не розв'язують проблему та потребують вдосконалення. Не наведено даних у числовій формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, її масштаб та важливість, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери, на яких проблема має найбільший негативний вплив.

Зазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення.

2. У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Натомість, в цьому розділі розробником зазначено, що проект Закону розроблено з метою впровадження способу забезпечення сплати митних платежів у формі депозиту або боргового зобов'язання, який дасть можливість застосовувати як попередні захисні заходи, так і оперативно реагувати на факти ухилення від сплати антидемпінгових/компенсаційних мит суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Задекларовані розробником цілі державного регулювання не відповідають проблемі, визначеній у попередньому розділі АРВ, є абстрактними та не вимірюваними. Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання.

Таким чином, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

3. Абзацом 6 частини 3 статті 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» передбачено, що при підготовці аналізу регуляторного впливу розробник проекту регуляторного акта повинен визначити та оцінити всі прийнятні альтернативні способи досягнення встановлених цілей, у тому числі ті з них, які не передбачають безпосереднього державного регулювання господарських відносин.

Пункт 5 Методики вимагає при визначенні та оцінці усіх прийнятних альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання (Розділ III АРВ) навести не менш ніж два можливих способи, оцінку кожного із них, причини відмови від застосування альтернативних способів розв'язання проблеми та аргументи щодо переваги обраного способу.

Однак, розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей обмежився лише формальним, текстовим описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них, характеристика яких пов'язана лише із досягненням/недосягненням цілей запропонованих проектом Закону цілей державного регулювання.

Розробником не встановлено кількість та структуру суб'єктів господарювання на яких поширюватиметься дія даного акта, а також кількісно не визначено витрати, які будуть виникати внаслідок застосування кожного з альтернативних способів у грошовому еквіваленті у тому числі за допомогою Додатків до АРВ (за необхідності із застосуванням Додатку 2 або Додатку 4 до Методики), що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Слід підкреслити, що факт відсутності економічного аналізу запропонованих альтернатив не дозволить в подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

4. У розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробнику потрібно довести вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, проаналізувати причини відмови від

застосування того чи іншого способу, визначити аргументи на користь обраного, з метою підтвердження відповідності запропонованого проектом Закону регулювання принципу ефективності державної регуляторної політики, тобто забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів.

5. У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» необхідно описати механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробнику необхідно врахувати, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із його цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто потрібно вказати яким чином будуть діяти положення проекту Закону та якою прогнозується ситуація після набрання регулятором актом чинності.

6. При заповненні розділу VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» необхідно обрахувати витрати органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акта згідно з Додатком 3 до Методики, що дозволить зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави, та чи витрати держави є оптимальними і не містять ознак корупційних ризиків.

7. У розділі VIII АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» розробнику необхідно визначити прогнозні значення показників результативності регуляторного акта обов'язковими з яких повинні бути:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта;
- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта;
- розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта.

Також, доцільно передбачити додаткові показники, які безпосередньо характеризують результативність даного регуляторного акта, (не менше ніж три кількісних показника), які, відповідно до вимог Методики, повинні бути кількісними та вимірювальними.

З огляду на викладене, за результатами розгляду положень проекту Закону та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики доцільності, адекватності, ефективності та збалансованості,

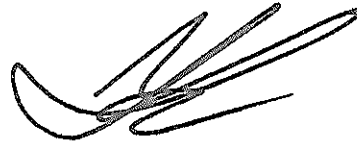
визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також вимог статті 8 цього Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням Методики проведення аналізу регуляторного впливу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами).

Ураховуючи зазначене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо торговельного захисту)».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

К.М. Ляпіна